

האליזר

עלון לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

להצלחת כל התורמים לעלון, הם ובני משפחותיהם יתברכו בכל הברכות והישועות

נושא השבוע: חג סוכות

ההפטר: "וידבר דוד" (שמואל ב, כב)

י"א תשרי תשפ"ו 1595 (שנה ל')

פרשת האזינו

"האזינו השמים ואדברה" (לב, א)

בפרשת האזינו תרי"ג תיבות והן כנגד תרי"ג מצוות, שכל תיבה ותיבה מרמזת על מצוה אחת, וגם "האזינו השמים ואדברה" יוצא בגמטריא תרי"ג. (מעם לועז) לומר לנו כי כל מהותו של יהודי הוא בעצם קיום התורה ומצוותיה המקיפים אותו על כל צעד ושעל. אף מצות הסוכה מקיפה את כל האדם, אפילו את בגדיו ונעליו. שלא כמצוות האחרות הקשורות רק בחלק מן האדם, ועוד מצוות הישיבה בסוכה מחדירה בנו את ההכרה שיהודי יכול לעבוד את קונו לא רק ע"י תפילה ולימוד תורה אלא גם במילוי צרכיו הגשמיים כאכילה ושתייה כשהוא עושה אותם לשם שמים.

סכך מאלומיניום...

מעשה שהיה

1 לאחר שבעים שנה של קומוניזם בניית סוכה ציבורית ברוסיה מחממת לב כל יהודי, אפילו בערבות סיביר. בחמש עשרה השנים האחרונות היהדות התעוררה לתחייה בכל רחבי רוסיה, וכאשר מדובר בחג הסוכות מדובר בנס של ממש שכן חג זה נשתכח כליל מן התודעה היהודית בשל הסכנה שהייתה כרוכה בבניית סוכה תחת השלטון הסובייטי. ברצוני לשאת אתכם בסיפור ששמעתי לפני כמה שבועות בעודי מבקר בעיר קאזאן שברוסיה השוכנת במחוז טטרסטן שהוא מוסלמי ברובו. בבית הכנסת, אחרי תפילת שחרית עם החזן הרב יצחק גורליק, רבה הראשי של קזן, הוצגתי בפני יהודי בשם משה עדינוב, רופא שיניים מקומי בן 65 המשתתף מדי יום בתפילות. כששאלתי אותו מה מביא אותו להשתתף בתפילה מדי יום הוא סיפר לי את הסיפור הבא אותו אספר בלשונו: "אבי ר' נחום אליהו עדינוב היה סופר סת"ם בקזן לפני מלחמת העולם השנייה. למרות שהוא המשיך לשמור על קיום המצוות בסתר, אני נאלצתי ללכת לבית-ספר ממשלתי [לא היה בעיר בית-ספר יהודי]. הלכתי אפוא לבית הספר בכל יום, גם בשבת. בבית ספגתי חינוך למצוות וחגי ישראל ככל האפשר, אבי שחשש לעתיד היה שב ומהיר אותי שלא לספר לחברים מה אנו עושים בבית. 'היה יהודי בבית ורוסי ברחוב' הוא היה אומר. לו הייתי שומר מצוות לא היה לי כל סיכוי להתקבל לאוניברסיטה. חיינו בבית עץ פרטי ולא בבניין משותף כמו רוב תושבי קאזאן. מאחורי הבית הייתה לנו מין מרפסת קטנה. מדי שנה בחג הסוכות היה אבי מכסה את הגג בעלים ובענפים ומזמין רבים מידידי היהודים. הסוכה היחידה בעיר הייתה בבית שלנו והיא נשמרה בסוד. אבי היה מקדש על היין ומספר סיפורים על החג בלחש. חוויית החג נחרטה עמוק בזיכרוני.

אופק תל אביב אור החיים * שקיעה 6:08-6:24 * סוף זמן ק"ש 8:56-9:00

חגים וזמנים לששון

ניסית שבת האזינו: 6:04	יציאת השבת: 6:53	יציאת ש"ר"ת: 7:34
ניסית החג: 6:00	יציאת החג: 6:49	יציאת ח"ר"ת: 7:30
ניסית שבת חוה"מ: 5:55	יציאת השבת: 6:45	יציאת ש"ר"ת: 7:24
ניסית שמחת תורה: 5:51	יציאת שמ"ת: 6:41	יציאת ח"ר"ת: 7:20

בשנת 1965 אבי נפטר ואני ירשתי את הבית. רציתי להמשיך את המסורת של חג הסוכות עבור הילדים, חשבתי לעצמי כי אבי השתמש רק בענפים ובעלים בשל חוסר אמצעים כלכליים, אך אני אפאר את הסוכה! היו לי חברים שעסקו בייצור אלומיניום ובכל שנה הייתי מתקין גג אלומיניום חזק מעל למרפסת. הייתי גאה מאוד שהצלחתי להמשיך את מורשת אבי עליו השלום.

בשנת 1998 הגיעו הרב יצחק גורליק ואשתו לעיר, הם חגגו את חג הסוכות בפומבי ואני הייתי גאה ושמח לראות סוף-סוף את החג המיוחד יוצא מן המחבוא. באותה שנה הזמין אותי הרב גורליק לסוכה המפוארת שבנה. כשנכנסתי לסוכה ראיתי את הרב גורליק אוחז גביע יין בידו, נרות דולקים על השולחן ומעל ראשו סכך של עלים וענפים!

התחלתי לבכות, לפתע קלטתי מדוע אבי השתמש בעלים ובענפים, וכי ב-30 השנים האחרונות לא נהגתי כשורה... היכן טעיתי? הרי בסך הכול רציתי לפאר את הסוכה!

הרב גורליק ביקש ממני לספר מה מעיק עלי, ולאחר-מכן אמר: "משה, אני רוצה להבטיח לך שאביך מסתכל עליך מן השמיים ומחייך. אני מבטיח לך כי אלוקים נהנה מאוד מסוכת האלומיניום הפסולה שלך, כי עשית זאת מכל הלב ובאהבה". מאז המשכתי ללמוד על התורה והמצוות, אני ומשפחתי מעורבים מאוד בחיי הקהילה."

ברוסיה רוב הסוכות נבנות ליד בתי הכנסת (קשה לבנות ליד בניינים) וחג הסוכות הפך לאירוע קהילתי מדהים. למרות הקור האופייני לעונה זו, כולם יוצאים החוצה. וכשכל-כך הרבה אנשים שרים, מבלים יחד עם המשפחה, צוחקים, משוחחים ונהנים מדברי תורה, הסוכה מחממת כל לב.

זהו הסיפור של חג הסוכות ברוסיה וסיפורו של הניצוץ היהודי: שגם שבעים שנות קומוניזם לא הצליחו לכבות אותו. ומאז, מדי שנה, מקפיד משה עדינוב לאכול בסוכה היפהפיה של קהילת קזן, כשסכך כשר לראשו.

(חב"ד)

הלכות חג סוכות

פינת ההלכה

סדר ליל סוכות א. בערב חג סוכות לא יאכל לחם יותר מכביצה (54 גר') משעה עשירית (3:14) ומעלה (עיין שו"ע סי' תע"א ס"א, חו"ע עמ' קכ"א) ויש מחמירים מחצות יום (12:29) (נב"ח האזינו ש"א ס"ג), כדי שיוכל לאכול בערב לתאבון (ס"א). אבל יכול לאכול מעט פירות וירקות, בשר ודגים אך לא ישבע מהם (חו"ע סוכות עמ' קכ"א ס"ח).

ב. בליל החג אומר את נוסח הקידוש מעומד ואח"כ מברך "לישב בסוכה" ויושב, [והנשים לא תעננה אמן על ברכה זו, שהרי אינן מחויבות בסוכה והוי להן הפסק בקידוש] (וא"ל דינים לאיסה סי' כ"ג). ואח"כ מברך כשהוא יושב ברכת "שהחיינו" וישתה מהיין (שו"ע סי' תרכ"ג ס"א-ב, שו"ת תבואות שמש ח"א אור"ח סי' מ). ג. חייב אדם מהתורה לאכול לחם בלילה הראשון של סוכות בסוכה בשיעור כזית (27 גרם) (שו"ע סי' תרל"ט ס"ג), ולכתחילה כדי לצאת ידי חובת כל הדעות יאכל יותר משיעור ביצה (כ-60 גר') (חו"ע עמ' קי"ב).

ו. ויכוון באכילתו לקיים מצות עשה מן התורה, ויכוון ג"כ שהוא יושב בסוכה זכר לענני הכבוד שהקיף הקב"ה את ישראל בצאתם ממצרים לבל יכח השרב (משנ"ב סי' תרכ"ג ס"א ק"א).

ד. שיעור זמן אכילת כל כזית פת הוא בתוך 4-5 דקות ובדיעבד עד 7.5 דקות [כשאוכל 60 גר' יכול ב-8 דקות] (חו"ע עמ' קי"ב), ונכון לכתחילה לאכול את הכזית בלי שום תערובת סלט וכיוצ"ב (שו"ת יח"ד ח"ד סי' ל"ז) ולכתחילה יאכל שיעור זה לאחר זמן רבינו תם (7:30) (ילקוט' ס).

ה. אם הוא באמצע סעודתו בסוכה אסור לטעום כלום מחוץ לסוכה אפילו מים, ואפילו יוצא כשהוא לועס יפסיק לעיסתו עד שיחזור לסוכה (יח"ד ח"ה סי' מ' יצי"א ח"ה סי' ע"ז).

ו. שכח לומר "יעלה ויבוא" בברכת המזון [והוא כבר בברכה רביעית] בלילה הראשון: חוזר, ובכל שאר סעודות החג- אינו חוזר (שו"ע סי' קפ"ח סעי' ה-ז כה"ח ס).

ז. חוזר (חו"ע עמ' ק"ז) ואישה ששכחה בכל מקרה אינה חוזרת (ס"א עמ' קח). את האוכל והסלטים יביאו לסוכה סמוך מאוד לארוחה בגלל חרקים שנוחתים על האוכל או שיכסו את האוכל במפת ניילון (ז.ע).

ח. אין להכניס סירי בישול לסוכה ואפילו על מנת להגיש מהם אוכל לצלחות הסועדים, שאין דרך ארץ בכך, אלא יעביר את תוכן הסיר לקערה גדולה ואותה יכניס לסוכה (סי' תרל"ט ס"א, חו"ע סוכות עמ' קכ"ז-קכ"ט). ואם הכניס סירי בישול לסוכה ימהר להוציאם כי יש אומרים שכל זמן שהסיר בסוכה, הסוכה פסולה (חו"ע ס, מועדים כהלכה סי' ח ס"ק ג).

ט. ירדו גשמים [כשנוטפות טיפות באופן שאינו יכול להשאיר בסוכה] (חו"ע עמ' קכ"ג, שו"ע סי' תרל"ט ס"ה):

* בליל חג ראשון – ולא קיים עדיין מצוות אכילה בסוכה ימתין מעט בביתו שמא יפסקו

הגשמים ויוכל לקיים את המצווה, ואם אינם נפסקים רשאי לאכול בביתו. מ"מ אם פסקו הגשמים במהלך הלילה קודם חצות (12:29) יאכל כזית פת נוספת בסוכה ויברך "לישב בסוכה", ואם לא פסקו עד אחר חצות לילה לא יברך "לישב בסוכה" אלא אם כן אוכל פת יותר מכביצה (54 גר').

* בשאר הלילות וימי החג – פטור מן הסוכה ויכול לצאת ולגמור סעודתו בבית, מ"מ יצא בהכנעה שיהיה נראה שקשה עליו עזיבת הסוכה (ילקו"י ח"ה עמ' קמ, קמז).

* היה ישן בלילה בסוכה וירדו גשמים – ונכנס לבית ופסקו הגשמים, אין מטריחים אותו לחזור לסוכה, אלא ישן בביתו עד הבוקר (ש"ע סי' תלכט ס"ו).

י. מי שהיה אנוס ולא בנה סוכה וקידש ואכל כביצה פת בסוכת בית הכנסת, כשחוזר לקדש בביתו לאשתו ובנותיו מקדש כרגיל, ומברך "שהחינו" כדי להוציאם (אבל ברכת "לישב בסוכה" לא יברך) ומותר לו לשתות יין בבית ובסעודת החג (וכן בכל ימי חג סוכות) ויזהר שלא לאכול יותר מ-54 גרם לחם בבית [ע"פ האמור בסעיף יא].

מתי חייב לשבת בסוכה ?

יא. אוכלים ושותים וישנים בסוכה(ס"ב) מ"מ אין חיוב גמור להיות בסוכה אלא באופנים הבאים:

* באכילת לחם [מאפה או תבשיל העשוי מחמשת מיני דגן כגון: עוגות, אטריות וכיוצ"ב] **בשיעור של יותר מכביצה (54 גרם), שאז חייב בסוכה.** [ולעניין מתי צריך לברך "לישב בסוכה" ראה הלכה טו'].
* בשינה, ואפילו שינת עראי, חייב בסוכה [ומותר לישון יחידי בסוכה שנאמר: "שומר מצוה לא ידע רע" (כשזר השולחן ח"ה סי' יא ס"ה)] ומ"מ אם הוא אסטניסטי[רגיש] ובנקל יבוא לידי הצטננות אזי פטור משינה בסוכה (ילקו"י ח"ה עמ' קמז) וראוי להחמיר להיות כל זמנו בסוכה ובפרט בשבת ויו"ט (ש"ע סי' תלכט סעי' ז כה"ח ס"ק לז, שו"ת יחזק דעת ח"א סי' סה).

יב. יש אומרים שבשבת גם סעודת עראי (כשאוכל מ-54 גר' ומטה פת) ושתיה נחשבת קבע לחיובו לאוכלם בסוכה ויש חולקים, וטוב שיאכל ושתה בסוכה (הנ"ל) בלי ברכת "לישב בסוכה" (כשאוכל פחות מ-54 גר' פת) (ס"ס עמ' קמג).

יג. קטנים שהגיעו לחינוך (בני 5-6 לפי חריפות) חייבים בסוכה מדרבנן כדי לחנכם במצוות. (ילקו"י ח"ה עמ' קמז) ואישה פטורה מסוכה, ואם מחמירה על עצמה לאכול בסוכה יש לה שכר, אבל אינה רשאית לברך "לישב בסוכה" (ילקו"י ח"ה/קמז, קעב).

יד. אלה פטורים נוספים:

* מי שאשתו חלשה [כגון: אחרי לידה] ויש להם ילדים קטנים שמתעוררים בלילה ובוכים, וצריך לקום ולטפל בהם ונבצר ממנו לדעת מתי לקום אליהם אם ישן בסוכה, מותר לו לישון בבית לצורך הטיפול בילדים (חזו"ע עמ' רס"ז, עיין בשו"ת שבת הקהתי ח"א סי' קלח).

* בליל הסהרה או בליל עונה מותר לישון בבית (חזו"ע עמ' קאג-ד).

* החולים והמטופלים בהם פטורים מן הסוכה (ש"ע סי' תרמ ס"ג).

* אנשי המשטרה המופקדים השמירה ועל ביטחון תושבי העיר וכן חיילים העסוקים בשמירה על בטחון המדינה ביום ובלילה, היוצאים למארבים או הנמצאים בעמדות פטורים מהסוכה ביום ובלילה (חזו"ע עמ' ק"ו ס"ב).

מתי יברך "לישב בסוכה" ?

טו. *** בסעודה של פת משיעור יותר מכביצה ומעלה** (מעל 54 גר') חייב לאכול בסוכה ולברך "לישב בסוכה" (ש"ע סי' תלכט ס"ב, חזו"ע עמ' קלז-קלח).

* כשאוכל מזונות [מאפה או תבשיל] משיעור יותר מכביצה ומעלה (מעל 54 גר') חייב לאכול בסוכה בלי לברך "לישב בסוכה" ואם אוכל משיעור 162 גר' ומעלה מברך "לישב בסוכה".

טז. ברכת "לישב בסוכה" צריך לברך מעומד (ש"ע סי' תרמג ס"ב ומשנ"ב ס"ק ז) ולכן בכל ימי החג כשצריך לעשות קידוש יעמוד בסופו [בקידוש היום, כי בלילה ממילא עומד בקידוש] ויברך "לישב בסוכה" ואז ישב ויטעם מהיין (חזו"ע סוכות עמ' קעב ס"ב, שו"ת אור לציון לגר"צ אבא שאול ח"ד פ"א ס"א).

ובסעודה שאין קידוש וזו סעודה של פת, נוטל ידיו ונכנס לסוכה וכשהוא עומד מברך "לישב בסוכה" ויושב ומברך "המוציא" (ש"ע ס"ב משנ"ב ס"ק ו ילקו"י ס"ס, חזו"ע עמ' קעב-קעז) ואם הפך את הסדר וברך "המוציא" ואח"כ "לישב בסוכה" יצא (עיין שו"ע ס"ס כה"ח ס"ס ילקו"י ס"ס).

יז. אם התחייב לברך "לישב בסוכה" ושכח לברך ונזכר – כל עוד לא סיים סעודתו [היינו אפילו סיים את העיקר ואוכל פירות ושותה] יכול לברך (יח"ד ח"ה סי' מה) כשמסתפק אם בירך "לישב בסוכה" או לא, לא יברך שספק ברכות להקל (חזו"ע עמ' קעח).

יח. לכתחילה לא יכנס אדם לסוכת חברו לאכול בה שלא מדעת חברו ולא יברך עליה "ליישוב בסוכה" אלא אם כן קיבל את רשות חברו (הרמ"א סי' תל"ז ס"ג, חזו"ע עמ' נג). מ"מ אם קיבל רשות מאשתו של בעל הסוכה מותר לו ליישב שם ולברך "ליישוב בסוכה".

הטעם: כיון שהרשתה לו אשתו מן הסתם גם הוא איננו מקפיד (משנ"ב ס"ק ל כ"ס כזכרי יעקב ס"ס).

יט. בשבת, אין נוטלים את ארבעת המינים ולא מברכים עליהם (ש"ע סי' תרנ"ב) והלולב ומיניו [ערבות והדסים] מוקצים ואסור לטלטלם [כדין מוקצה מחמת גופו שאסור לטלטלו אפילו לצורך גופו או מקומו] אבל את האתרוג מותר לטלטל (חז"ע ע"מ שעה, הרמ"א סי' תרנ"ב סי' צ"ו).
הדס של מצוה אסור להריח בו כל ימי סוכות ואתרוג יש להימנע מלהריח בו לפי שנחלקו אם מברכים על הרחתו (ש"ע סי' תרנ"ג סי' א').

הלכות חול המועד

פינת ההלכה

א. לבוש ומאכל: ימי חול המועד נקראים מועד וחייבים בהם בשמחה, ומצוה לשמוח בבשר [בקר ואם אי אפשר אז בעוף] ויין, ולשמח את הנשים בבגדים נאים ותכשיטים (ש"ע תקט"ז סי' כ"ג וצ"ח סי' כ"ג) וחייב לכבדו במאכל ובמשתה ואינו מחויב באכילת לחם (ש"ע סי' קפ"ח סי' י"ז) מ"מ לכתחילה מצווה לקבוע סעודה של פת בלילה וביום (משנ"ב סי' ק"א) ויש לכבדו בכסות נקיה וטוב בבגדי שבת (תורה לשמה סי' קנ"ג), ונוהגים לכסות את השולחן במפה כמו ביר"ט (ח"כ פ"א סי' כ"א) ואין מניחים תפילין בחול המועד (ש"ע סי' ל"ג סי' צ"ג) [שימי חול המועד אות הם] (ס"ס).

ב. תפילות: בתפילת 18 וברכת המזון אומרים "יעלה ויבוא", ואם שכח לומר:

⊙ בתפילת 18 חוזר [אם נזכר כשאמר בא"י יסיים "למדני חוקיך" ויחזור "ליעלה ויבוא", ואם נזכר קודם שהתחיל "מודים" יאמר שם "יעלה ויבוא", ובסיום יחזור "למודים". ואם כבר התחיל "מודים" אם נזכר קודם שהגיע ל"עושה שלום" יחזור ל"רצה" ואם כבר הגיע ל"עושה שלום" חוזר לראש התפילה, בכל התפילות: הן בערבית הן בשחרית והן במנחה] (ש"ע סי' ת"ג).

⊙ בברכת המזון כל עוד לא אמר "ברוך אתה ה'" חוזר, ואם אמר אינו חוזר (ש"ע ס"ס כ"ח ס"ס).

ג. לימוד תורה: יש להוסיף בלימוד תורה בימים אלו, שכוונת השם יתברך בנתינת המועדים כדי להדבק באהבתו וביראתו ולעסוק בתורתו התמימה (ח"כ פ"א סי' כ"ז).

ד. מלאכות: חול המועד אסור במקצת המלאכות ומותר במקצתם (ש"ע תקל"א).

כל המלאכות שאסור לעשותם בחוה"מ אסור לעשותם אפילו ע"י גוי (ש"ע תקמ"ג סי' א'), אבל לצורך מצוה מותר לומר לגוי אפילו מעשה אומן (משנ"ב סי' ק"א).

* כל מקום שכתוב "מעשה אומן" – הכוונה מעשה איש מקצוע, וכשכתוב "מעשה הדיוט" – הכוונה לפעולה שכל אדם יכול לעשותה ולא צריך איש מקצוע לכך.

דוגמאות: (ש"מ – ש"ע מועד, ח"כ – חול המועד כהלכתו, ילקו"י – ילקוט יוסף).

גיהוץ ⊙ מותר לגהץ לצורך לבישה במועד (חז"ע יו"ט עמ' ק"ה סי' כ"ח, ילקו"י ח"ה עמ' תק"ח סי' כ"ה, אור לאזין ח"ג פ"כ"ד סי' ד'), שהוא מעשה הדיוט, דהיינו להחליק קמטים או לחדד קפלים הקיימים (אבל לעשות קפלים חדשים אסור!) (ש"מ פ"ה סי' ט).

גינה ⊙ מותר להשקות פרחים או פרחי נוי כדי שלא יקמלו (ש"מ פ"י סי' ד', חז"ע עמ' קפ"ד) אבל אסור לעשות כיסוח וגזיז לנוי (ש"ע סי' תקל"א סי' א"ה סי' כ"ה) וע"י השקיה אוטומטית שמכווין לפני החג מותר להשקות כרגיל (ילקו"י יו"ט סי' תקל"א סי' א"ה) מותר לרסס את העצים כדי להגן עליהם (ש"מ סי' כ"ד).
⊙ אסור לקטוף עלה, פרחים או פרי שלא לצורך כגון: לשם תענוג ומשחק (ש"מ סי' ס"ה) אבל לצורך המועד מותר (ש"מ פ"ו סי' ד').

הכנת אוכל ⊙ מותר לעשות כל דבר מאכל לצורך המועד ואפילו כשיש טרחה כגון: לדוך, לטחון תבלין (ש"ע סי' תקל"ג) ודבר שיהיה מוכן רק לאחר המועד אסור כגון: חמוצים, ואם חושש שירקיבו זה דבר האבד ומותר (ש"ע סי' ג').

⊙ מותר לצוד דגים לצורך המועד (ש"ע סי' תקל"ג סי' ד') ואפילו יותר מצורך המועד שיתכן שיאכל מהם במועד (חז"ע יו"ט סי' כ"א). יש שהקלו לצוד דגים לשם תענוג אף שאין כוונתו לאכול מהם, רק שראוי לאכול מהם (ילקו"י ס"ס כ"ה).

⊙ מותר להזמין ולחבר מיכל גז לצורך אוכל נפש, אם נתרוקן המיכל הישן (ילקו"י יו"ט סי' תקל"ג סי' ט), אך אם יש לו מיכל נוסף מלא שישפיק לו לצורך המועד לא יתקין חדש (ש"מ סי' ג' סי' י).

הליכה לעבודה ⊙ הפרטים הם רבים ויש לשאול רב על כל מקרה לגופו (ח"כ).

כיבוס ⊙ אסור לכבס בגדי גדולים (ש"ע סי' תקל"ג סי' א') ואפילו לצורך המועד.

הטעם: כדי שיכבס לפני החג ולא יכנס למועד כשהוא מנוול (משנ"ב סי' ק"א). ואפילו אם המכונה בין כה כבר מכבסת בגדי קטנים! ואפילו להשרות במים אסור (ח"כ פ"ה סי' י"ה, ג' חז"ע עמ' קצ"ח).

⊙ לבנים (בגדים תחתונים), גרבים ומגבות אם נגמרו לו ורגיל להחליף כל יום מותר לכבס את

הנצרך למועד (חז"ע עמ' קצ"ח). ⊙ בגד שאם לא יכבסוהו בחוה"מ יתייבש הלכלוך ולא ירד – מותר

לכבסו (ש"מ ח"ב סי' ס"ה) וכתם בלבד – מותר לנקותו בחומרי ניקוי (חז"ע עמ' קצ"ח).

⊙ בגדי ילדים קטנים מותר לכבס (ש"ע סי' תקל"ג סי' ב') את הנצרך לשימוש מיד, אם מכבס במכונת

כביסה מותר לכבס בגדי קטנים אפילו הרבה בבת אחת כל שהם לצורך המועד (חז"ע עמ' קצ"ח).

[קטן הכוונה עד גיל 6 וכיו"ב] (ילקו"י יו"ט סי' תקל"ט סי' י"ב, שו"ת אור לזיון ח"ג פ"כד ס"א).

⊙ מותר להבריש בגדיו כדי להסיר את האבק (חזו"ע ס).

⊙ אישה לצורך טהרה רשאית לכבס את הנצרך (חזו"ע ס).

כתיבה הקדמה: כתב הדיוט – אותיות כתב רגילות (שאינן מרובעות) ובתנאי שאינן נכתבות בצורה נאה במיוחד (גרפיקה) וכן אותיות מרובעות אם נכתבות ברישול ללא תשומת לב לצורתן, מספרים וחותמת. כתב אומן – אותיות עבריות מרובעות (כתב אשורי) ודווקא כשנכתבות בכתב נאה, כתיבה גרפית (שאינה נכתבת ע"י כל אדם כפי המזדמן לו) וכתיבה באותיות לועזיות יש להחמיר כדון מרובעות.

* כל מקום שמותר לכתוב כתב מעשה אומן ולא נגרם הפסד כל שהוא אם יכתוב כתב הדיוט, יש לכתחילה לכתוב כתב מעשה הדיוט (הה"כ פ"ו ס"א-ו ס"א פ"כח). ⊙ מותר לכתוב לצורך המועד כתב מעשה הדיוט. (כגון: לשלוח את הבן למכולת עם רשימה של קניות לחג), אסור להדפיס ספרים (חזו"ע עמ' קפב).

⊙ מותר לכתוב לצורך הרבים (כג' לכתוב צ"ק לצורך ציבור) אף כתב מעשה אומן.

⊙ וכן מותר לכתוב לצורך מצוה [כגון: צ"ק לצדקה/גבאי הרושם קבלות עבור נדבות וילקו"י סי' תקמ"ה ס"ח].

⊙ מותר להשתמש בשירותי בנק אוטומטיים אע"פ שהם כותבים ומוציאים פתקית (ולהוציא תדפיס רק אם נחוץ למניעת הפסד כגון: מצב חשבון וכו') (הה"כ ס"ט). ⊙ מותר לכתוב בקרם על עוגה.

⊙ מותר לכתוב חוזה שכירות שנחשב דבר האבד (ילקו"י ח"ה עמ' תקנ"א).

⊙ ציור דינו שווה לכתבה שיש להבחין בין ציור אומנותי (מעשה אומן) לציור סתמי (מעשי הדיוט) ולגבי ילדים המציירים וצובעים אין בזה איסור (ילקו"י יו"ט סי' תקמ"ה ס"ב).

⊙ מותר לכתוב אגרת שלומים או חידושי תורה בחוה"מ וכן לכתוב חשבונותיו ולחשב הוצאותיו (שו"ע תקמ"ה ס"ה 7) ויש להקל גם להקליד במחשב ואף להדפיס (יבי"א ח"ח סי' מח, ק. ילקו"י ח"ב עמ' תכנ"א).

⊙ מותר להקליט, לצלם מסמך, תמונה או רנטגן כשאין יכול לצלם אחר המועד (ומותר להצטלם (אור לזיון ח"ג עמ' רל"א) אבל פיתוח תמונות של המצלמה רק אחרי המועד) (חזו"ע עמ' ר"ז ס"לח-לט, ילקו"י עמ' תקנ"ב) וכן יש להקל לשלוח פקס (כי בא מועד עמ' קו).

⊙ מותר להשתמש במחשב כיס אף שלא לצורך המועד (הכתב אינו מתקיים) (ש"מ פ"ט ס"ט).

⊙ מותר לשלם חשבונות כגון: חשמל, מים שהגיע זמנם אף אם יצטרך לכתוב, או שאר מלאכות משום שזה דבר האבד, וכל זה כשלא כיון מלאכתו למועד (ש"מ פ"ב ס"ג) וכו"ל אם צריך להפקיד כסף בבנק משום חובותיו (ס).

⊙ אסור לקשקש על דף לשם הנאה ולכתוב סתם בלי שום צורך (ש"מ פ"ט ס"ב).

⊙ קריעת נייר שלא לצורך אסורה (ש"מ פ"ז ס"א ב"ח ב).

מכונות ⊙ מותר לנסוע לכל חפצו ולכל מטרה שהיא (אף לטיול (שו"ע סי' תקל"ט ס"א)) (הה"כ פ"ז ס"סט-ע). ומותר לנקות את המכונות ולייפותה כשאין טרחה יתירה (חזו"ע עמ' קע"ה).

⊙ מותר להחליף גלגל (חזו"ע עמ' קע"ה ס"ה ב) וכן מותר לתקן פנצ'ר של הגלגל (ילקו"י סי' תקמ"ה ס"ה).
⊙ מותר לחלץ מכונת שנתקעה בדרך (וכן להזמין חילוץ) אף שיצטרך תיקון אומן שאם ישאירה שם יגרם לו הפסד כספי [כגון: שהמכונת תיגנב, או בהשאתה עד אחר המועד תגרום להוצאות כספיות מיותרות וכדו'] (הה"כ פ"ז ס"ט, ילקו"י יו"ט עמ' תתקכ"ט).

מעבר דירה אין לעבור דירה בחוה"מ (העברת כל החפצים) (שו"ע סי' תקל"ט ס"א) מ"מ בדבר האבד מותר (ב"מ"א ס).

⊙ כגון: שהסתיימה תקופת השכירות וחייב לפנות את הדירה מותר. ויש מתירים אם עובר מדירת שכירות לדירת קבע אפילו שלא כדבר האבד (שו"ע סי' תקל"ט ס"ב משנ"ב ס' חזו"ע עמ' ק"ה כ"ט).

ניקוי דירה וכלים ⊙ מותר לעשות כל ניקוי שיגרתי בבית ואפילו בעזרת שואב אבק, אבל ניקיון יסודי תקופתי לא (הה"כ פ"ה ס"מ, מצ) ומותר להבריק כלי כסף לצורך המועד, מותר לרחוץ כלים, ואפילו שלא לצורך המועד (ס"לט) ומותר לשטוף את הבית (ילקו"י ה/תק"ז).

איפור ⊙ מותר לאישה להתאפר כדרכה (שו"ע סי' תקמ"ה ס"ה).

צביעה ⊙ אסור לסייד או לצבוע את הדירה במועד (ש"מ ח"ב פ"ד ס"א). [ציור – ראה בכתיבה].

⊙ מותר לצחצח נעליו במשחת נעלים לצורך המועד (שו"ת יבי"א ח"א ס"ב).

תיקונים ⊙ מותר לתקן מכשירים של אוכל (כג' מקרר, מיקסר, תנור) ואפילו בתיקון אומן אם צריך (ש"מ פ"ד ס"ג וב"ח ס"ט) וה"ה לתיקון מערכת חשמל או האינסטלציה (ילקו"י יו"ט סי' תקל"ט ס"ט).

⊙ מותר לתקן תיקון הדיוט בלבד במכונת כביסה, [לצורך כיבוס הבגדים המותרים במועד] (ילקו"י ס"א) או בטייפ [או שאר כלי נגינה] (הה"כ פ"ז ס"א, שו"ת יבי"א ח"א/ד/מו).

⊙ מזגן ומאוורר – כשמזג האויר חם מאוד ויש צורך דחוף לתקנם, מותר אפילו מעשה אומן (ילקו"י ס"ט) מכשיר טלפון/נייד – מותר לתקנו (הה"כ פ"ז ס"א, ילקו"י ס' ס"ח).

⊙ אסור לתקן שעון שנתקלקל בין של איש או אישה (פירות האילן חוה"מ להאדמו"ר ממעליץ סי' תקמ"ה ס"ק ט).

⊙ אוטובוס, מוניות ומשאיות של מזון מותר אפילו ע"י אומן משום שזה צרכי רבים (ש"מ פ"ח ס"ב, חזו"ע עמ' קע"ה) אך מכונת פרטית אין לתקן רק מעשה הדיוט (חזו"ע ס).

⊙ אומן בשעת הצורך

כשצריך לנסוע ממקום למקום ויש הפסד כספי לנסוע במונית וכדו' מותר לתקן את הרכב אפילו מעשה אומן וטוב שיעשה כן ע"י אומן גוי (ילקו"י יו"ט סי' תקמ"ג, עיין שו"ת האור לציון לגר"צ אצל שאלו"ה פ"כ ס"ה)

⊙ מותר לתקן אופנים כשצריך להם במועד כגון: לטייל או למשחק עבור קטן ודווקא כשאין התיקון צריך מלאכת אומן. ואם צריך את האופנים כדי לנסוע ממקום למקום ואחרת יצטרך לנסוע באוטובוס, מותר לתקן אפילו מעשה אומן (ילקו"י סי' תקל"ו וס"ה).

⊙ משקפי ראייה שנשברו בחול המועד מותר לתקן אפילו מעשה אומן (חזו"ע עמ' קל"ה ס"כח).
תיקון מלבושים אסור לתקן מלבושיו ונעליו הקרועים בחו"מ מעשה אומן (שו"ע סי' תקמ"א ס"ד) (ולכן אסור למסור בגדים לתופרת לתיקון, וכן אסור למסור נעלים שנקרעו לסנדלר לתיקון), אבל מעשה הדיוט [כגון: שמתקן בעצמו] (כשצריך ללבוש למועד!) מותר (שו"ע ס"ה).

⊙ במקום האבד כגון: שנקרעו נעליו הרבה ואם ימשיך ללכת כך יקרעו עוד יותר ואין לו אחרות מותר למסור לסנדלר לתיקון.

⊙ מותר לו לתפור לעצמו בגד שנקרע (שו"ע ס"ט), מ"מ ראוי לתפור בשינוי כגון: תפירות רחבות ולא מכוונות, והטעם מאחר שמעשה תפירה של כולם כמעשה אומן (שכ"ח פ"ח ס"ע, שני מועיל – ס"ס כהרמ"א). מותר לתפור כפתור שנפל בשינוי כגון: שיתפרנו רפוי או ביד שמאל או שיתפור ב-2 חורים מתוך 4 (כי כל מועד ח"י עמ' ע"ב) מותר להטיל [לקשור] ציציות בטלית ילקו"י סי' תקמ"א ס"ה-ז).

⊙ מותר לקנות נעלים חדשות בחו"מ (ילקו"י ה/תק"ח).

תספורת והגיינה ⊙ אין להתגלח ולהסתפר (שו"ע תקל"א, ס"ב ומשנ"ב ס"ק ג) ואפילו אבי הבן והסנדק (חזו"ע עמ' ק"ל ס"כג), מ"מ מותר לכולם לגזוז שפם (שו"ע ס"ח) אפילו שאינו מפריע לאכילה (משנ"ב ס"ט).

⊙ מותר לחפוף ולסרק השיער אע"פ שמשיר בזה שיער (הרמ"א ס"ח).

⊙ אישה דינה כאיש לענין תספורת שאסור (משנ"ב סי' תקמ"ב ס"ק טז) מ"מ לצורך טהרה מותר וכן מותר להוריד שיער הראש הבולט מהמטפחת (ש"מ פ"ב ס"ב) ולהוריד שערות ליופי (שו"ע סי' תקמ"ב ס"ה), אפילו כרוך בכאב מותר (הש"כ פ"ג ס"לג). ⊙ אבל על אביו או אמו ששלמו 30 ימי אבלו בתוך חול המועד וגערו בו, מותר לו להסתפר ולהתגלח בחו"מ (חזו"ע יו"ט עמ' ק"ג ס"כ, כה"ח סי' תקל"א ס"ק לז).

⊙ לקטן מותר להסתפר (שו"ע תקל"א ס"ו). בכל אופן [אפילו אינו מצטער בזה] מאחר שאינו בר מצוה (ילקו"י סי' תקל"א ס"ג).

⊙ מותר לכולם לגזוז ציפורנים (שו"ע תקל"ב ס"א) והאשכנזים מחמירים בזה [אא"כ במקום מצווה] (ס"ס).

ארבעת מינים בדרך ניסית

מעשה שהיה

מפי ראש ישיבת כפר גנים הרב גריינמן שליט"א, שסיפר: שכשהתקרב חג

הסוכות ישבתי ובררתי ארבעת המינים, כמוכן שבוררים את המהודר שבמהודר,

והיה שם מו"צ, רב מירושלים, שברר איתי יחד וסיפר לי את הסיפור הבא:

בבני ברק ארגנו מכירת ארבעת המינים בזול לבני תורה, הסחורה היתה לא הכי הכי יפה אך בהחלט מהודרת ונחמדה, מורי הצדק שם החליטו שיענו רק על שאלות ספציפיות כדי לחסוך זמן, רק אם למישהו יש שאלה ספציפיות יבוא ישאל ויענו לו, וכך יוכלו לתת מענה לכולם. הגיע למקום יהודי שנראה פשוט, בעל מבטא רוסי, שאמר: "כבוד הרב, אני מבקש סליחה, הרבנים אמרו שיענו רק על דבר מסוים, אני רוסי אתה בטח שומע לפי המבטא, כשאני הייתי ילד הרוסים לא אפשרו ליהודים לשמור תורה ומצוות, אני בכלל לא ידעתי שיש אלוקים כולם פחדו ולא סיפרו לי כלום על היהדות ולכן ידיעותי בנושא יהדות שואפים לאפס, אך נאמר לי שאני משתייך לעם היהודי.

כשהגעתי לארץ התחלתי לאט לאט להכיר את אלוקים, לאט לאט אני לומד. אני עליתי לארץ לפני שנים ולגבי ארבעה מינים אני לא יודע אפילו איזה שאלות לשאול. בחרתי לי מספר סטים שנראו לי מבחזי יפים, בבקשה תגיד לי אם מה שבחרתי טוב או לא טוב".

הרב הסכים לבדוק לו סטים שלו ושל בניו, מה אפשר לומר ליהודי רוסי שבאמת רואים את הרצון שלו לדעת וללמוד והכל בתמימות? הרב לקח את האתרוג הראשון ולא האמין למראה עיניו, האתרוג היה מושלם נקי נקי, בלי בליטות ובלו שקיעות! חשב הרב: 'נו מילא יכול לקרות', הוא לקח את האתרוג השני ופליאתו היתה עצומה, גם האתרוג השני היה מהודר ברמה גבוהה מאוד, לא פחות מהאתרוג הראשון!

הרב היה המום, הוא לקח את האתרוג השלישי וגם הוא היה מהודר להפליא ממש כמו קודמיו! הוא

חשב שאולי הוא לא רואה טוב ולכן הוא הלך להראות את הפלא הזה לשאר הרבנים שהיו שם, הם הסתכלו ונדהמו מהאתרוגים המהודרים, ואמרו: "האתרוגים האלה הם פסגת ההידור, הלוואי שנזכה השנה לקיים את המצוה עם כאלו אתרוגים מהודרים". לאחר מכן בדק המו"צ את הלולים, הלולב הראשון היה מהודר להפליא סגור לגמרי וירוק! הרב כמעט יצא מכליו, הלולב השני היה מהודר לא פחות מהראשון! והלולב השלישי מהודר לא פחות מהשני! הרב פשוט היה המום וחשב לעצמו: הרי היהודי הרוסי לא יודע לבחור איך הוא זכה בכאלה סטים ארבעת המינים לו ולבניו?

היהודי הרוסי, ראה שהרב היה ממש המום ממה שראה, ושאל אותו לסיבת פליאתו? הסביר לו הרב על האוצר הגדול שנפל לידי, ארבעת המינים שממש בפסגת ההידור שעולים הון רב בכל מקום, והוא מתפלא איך הוא זכה לכך, השיב לו היהודי-הרוסי: "אני חי עם האלוקים, דיברתי אל האלוקים לפני שהגעתי לכאן, אמרתי: 'אלוקים, אתה יודע שאני אוהב אותך, אתה יודע מה שאני עברתי ברוסיה, לא הרשו לי לדעת שאתה קיים, לא נתנו לי ללמוד אותך, אם היו מרשים לי אתה יודע שאני הייתי דבוק אליך, הגעתי לארץ ואני משתדל לאט לאט ללמוד ולדעת, אני לא יודע הלכות, אני לא יודע לבחור ארבעת המינים, אני מבקש ממך; ריבוננו של עולם שאתה תבחר לי את ארבעת המינים!".

אכן כן, אין לנו מושג כמה הקב"ה אוהב כל יהודי ויהודי, והכי חשוב "תמים תהיה עם ה' אלוךך", אותו יהודי זכה לכך בזכות אמונתו התמימה בבורא עולם.

(דירשו)

הלכות הושענא רבא

- א. נוהגים להישאר ערים כל ליל הושענא רבא, ויזהר אדם שלא להירדם בביהכ"נ בלילה זה. ואפילו שנת עראי אסורה מחוץ לסוכה. ואם רואה שהשינה מתגברת עליו, ימהר לסוכה וינח בה מעט, וכן אם רואה שחברו נרדם טוב להעירו (חז"ע עמ' רל). על מנת למנוע מכשול מומלץ שבת הכנסת יקיימו את ליל "הושענא רבא" בסוכה אם התנאים הסביבתיים מאפשרים זאת (ז.ע).
- ב. כשאומרים "רחמנא" בשבעה כורתי ברית [בקריאת התהילים בליל הושענא רבא] או בהקפות, אין לענות "בדיל ויעבור" לפי שמאחרי יום הכיפורים ואילך אין אומרים עוד תחנונים עד סוף תשרי, ויש לענות "אמן" בלבד (כה"ח סי' תכ"ז סק"ג).
- ג. מעט לפני חצות לילה (12:27) יאמרו קריאת שמע שעל המיטה (ילקו"י ח"ה עמ' תמ) וטוב עם כל הפסוקים ("יעלזו", "יושב בסתר", "אנא בכח") (עיין בא"ח פיקודי ס"ד). וטוב לומר "ריבוננו של עולם" אבל ברכת המפיל לא יברך [אפילו בלא שם ומלכות] (עיין ברכה ה' ח"ד פ"ז ס"ק סג, שו"ת רצ פעלים סוד יקרים סי' יד).
- ד. אין צורך "להדר" לשמוע ברכות התורה מאדם אחר שישן שינת קבע בלילה, מ"מ על הצד הטוב ביותר יכוונו בברכות התורה של היום הקודם (יום שלישי) שאינם רוצים לפטור עצמם אלא עד עלות השחר למחרת היום (ילקו"י א/סב).
- ה. רק לאחר עלות השחר (5:32) ייטול ידיו בלא ברכה ויברך ברכות השחר (ללא "אשר יצר" אלא אם כן הוצרך לנקביו) וברכות התורה (שו"ת יח"ד ח"ג סי' לג). [ולא יאחר את ברכות התורה אלא יברכם מיד אחרי עמוד השחר] (הליכות עולם לגר"ע יוסף ח"א עמ' מה).
- ו. ביום הושענא רבא, יש לקרוא "שנים מקרא ואחד תרגום" את פרשת "וזאת הברכה". ואם שכח – יקראנה בליל שמחת תורה, או בבוקר לפני תפילת שחרית (ילקו"י ה/קפד, משנ"ב סי' רפה ס"ק יח, כה"חוכט).
- ז. אסור לפרק את הסוכה ביום הושענא רבא אע"פ שכבר סיים לשבת בה, אבל מותר לו לפנות את כליו וחפציו החל מזמן מנחה (שו"ע סי' תכ"ז ס"א) קטנה ולמעלה [היינו מ- 3:49] משנ"ב ס"ק ב, כה"ח סס).

"ושמחתם לפני ה' אלוהיכם" (מהמוזזור)

בשמחת תורה נהג האר"י הקדוש לערוך הקפות בלילה וביום כשהוא רוקד במשך שעות ארוכות בכל היחודים והכוונות. במהלך שמחת תורה היה פוקד את כל בתי הכנסת בצפת ובכל מקום בו טרם סיימו את ההקפות היה מפזז בכל עוז ומזמר לכבוד התורה עם אנשי העיר.

ואמר לתלמידו רבי חיים ויטל כי בעת שמחת תורה שוררת שמחה עצומה וכבירה בעולמות העליונים שאין לשער ולתאר וזאת מפני שה' יתברך ברא את עם ישראל בעבור דבר אחד והוא התורה הקדושה, וכאשר יהודי מחבק את ספר התורה בשמחת תורה ורוקד עימה עד כלות הנפש ושמח שזכינו שה' בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, אומר לו הקב"ה: "אתה שמח עם התורה שלי, עכשיו אני אראה לך כמה אני שמח איתך". ולכן על כל אחד להתאמץ לשכוח את טירדות החיים ולהתאזר בשמחה גדולה ועצומה על

שזכינו לקבל את התורה ולהיות בניו של ה' יתברך או אז נזכה שהקב"ה ישמח אותנו ויתן לנו אורך ימים ושנות חיים בבריאות ושמחה וכל טוב סלה.

(דורש טוב - סוכות)

הלכות שמחת תורה

- א. אומר בתפילת העמידה את "יום שמיני חג עצרת הזה", ואם טעה ואמר "את חג הסוכות הזה" לא יצא. ואם נזכר קודם שסיים העמידה חוזר ל"אתה בחרתנו", ואם סיים חוזר לראש התפילה. והוא הדין למי שטעה בקידוש כנ"ל שצריך לחזור (ויצ"א ח"ד סי' נא).
- ב. גם בביתו צריך אדם לשמוח מאוד ביום זה, ולא רק בעת ההקפות.
- ג. ראוי לא להרכיב ילדים או בני אדם על הכתפיים, בעת ההקפות (כה"ח סי' תכט/כז).
- ד. מותר לרקוד ולמחוא כפים לכבוד התורה, וימחא כף ימין על שמאל דווקא (ס"ק כא).
- ה. אחר תפילת ערבית ואחר מוסף נוהגים להקיף 7 הקפות את התיבה שעליה ספר תורה, ולשמוח בשמחת התורה (ילקו"י ס). המנהג לעשות כן גם אחרי מנחה, וגם לאחר ערבית במוצאי שמחת תורה. (בית היקולי ח"ב סי' יד סעי' ח) (חזו"ע עמ' תנה).
- ו. יש להיזהר מאוד שהשמחה תהיה שמחה של טהרה וקדושה, וחובה על הגבאים לשמור לבל תתערבנה הנשים באנשים ח"ו. כן אין לתת לילדים דגלים שיכולים לצפצף בהם, ויש למנוע את הילד העושה כן (ס"ק סעי' יז). וכן אסור לגנון בכלי שיר (כולל הרימונים) (ס).
- ז. כשספרי התורה בחוץ חייבים כל העם לעמוד ואסור להם לשבת בין בריקודים ובין כשספרי התורה "עומדים" (עינין סו"ע י"ד סי' רפב ס"א-ב, סו"ת יח"ד ח"ו סי' מז). ואם הם עייפים יצאו מהאולם (ד). ע"פ סו"ת אור לליון ח"ד פ"מ ס"ב בהערות). אבל לזקן או חולה יש להקל לשבת בין הקפה להקפה כשרוקדים עם ספרי התורה אפילו שעה ארוכה (חזו"ע סוכות עמ' תסה-תסו).
- ח. מיום "שמחת תורה" מתחילים לומר "משיב הרוח ומוריד הגשם" ואם שכח ואמר "מוריד הטל" אינו חוזר [אבל בתפילת "ברכנו" ממשיכים לשאול טל בלבד עד ז חשוין].
- ט. עצי הסוכה [בין של דפנות או סכך] אין לנהוג בהם בביזיון בסיום החג, לא ידרוך עליהם ולא יזרקם לאשפה אלא יניחם בצדי הדרכים [או ליד הפח (ד. ע.) אע"פ שאח"כ פועלי הניקיון לוקחים אותם לאשפה] (חזו"ע עמ' לז, תמט). ודין זה חל בערבות, לולבים והדסים (חזו"ע עמ' תמד בל"ח וזאת הנכחה ש"א ס"ח). ויש הנוהגים להצניעם לשריפת חמץ לפני פסח (בא"ח ס).
- י. אין לשבת בסוכה ביום "שמחת תורה" משום "בל תוסיף", ואם אין לו מקום אחר לאכול יעשה ביום הושענא רבה אחרי שסיים לשבת בסוכה, פתח בגודל 4*4 טפחים [40*4 ס"מ] בסכך להיכר שהוא יושב בה שלא לשם מצות סוכה (סו"ע סי' תרכו ס"א).

שבוע שכולו תורה באשדוד בחוה"מ סוכות בבי"כ החיד"א רח' יצחק הנשיא 22 אזור ג

בוקר-מ-10:30 עד 1:30 ואח"כ מנחה אחה"צ-מ-16:00 מנחה ואח"כ עד 10:00 בערב [ערבית במקום]

יום טוב ראשון-ב-1:00 מנחה ואח"כ הרצאות רבנים עד צאת החג

יום רביעי - בוקר- הרב חיים רבי, הרב בנימין חותה, הרב אהרון בוטבול, הרב יעקב סיני.

אחה"צ- הרב מיכאל לסרי, הרב חיים זאיד, הרב צבי בן פורת, הרב יגאל כהן.

יום חמישי - בוקר- הרב מאיר כהן, הרב ברוך רוזנבלום, הרב שלמה לווינשטין.

אחה"צ- הרב גואל אלקריף, הרב יעקב ישראל לוגסי, הרב אלחנן פרץ, הרב ליאור גלזר

*שמחת בית השואבה ב-9:00 בליווי תזמורת.

יום שישי - בוקר- הרב אהרון ירכי, הרב אופיר מלכא

יום ראשון- בוקר- הרב צבי ברורמן, הרב יהודה יוספי.

*עזרת הנשים פתוחה *סוכה במקום *כיבוד קל

להעיר ולעודד: מפאת קדושת ימי חול המועד יש דברים שאסור לעשותם בימי חול המועד ולכן יש לבצעם לפני חג הסוכות כגון: פעולות הקשורות לכתיבה, תשלום חשבונות, הכנת שעורי בית, כיבוס בגדים, תספורת וגילוח, גיזום גינה לנוי, פיתוח תמונות וכו'.

עלון יום כיפורים הוקדש לעילוי נשמת אליעזר בני ז"ל בן בלה בת עיון ת.ג.צ.ב.ה.

עלון יום כיפור הוקדש לרפואת פלורי בת זהרה ומרים בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל

העלון הוקדש לע"נ שרה מייטא מדלסון הי"ד בת מלכה וישראל שנרצחה בפיגוע ברמות ת.ג.צ.ב.ה.

טל': 08-8644452 אתר העלון: haihud.ashdod@gmail.com דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com alonhaihud.co.il